

WEWNĄTRZ SZKOLNY SYSTEM

DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole podstawowej Nr 310

im. Michała Byliny

w Warszawie

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje działania podejmowane przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej w odległej perspektywie do wyboru zawodu.

Wyposażenie uczniów w umiejętności przydatne w podejmowaniu racjonalnych decyzji dotyczących wyboru kierunku kształcenia i zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka, staje się ważnym elementem systemu edukacji.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) stwarza uczniowi realną możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojego miejsca na drodze kariery szkolnej i w przyszłości zawodowej, poznania siebie i własnych predyspozycji.

Podstawa prawna

1. Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325)
2. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 910 i 1718)
3. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 oraz z 2023 r. poz. 1234)
4. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672)
5. Rozporządzenie MEN z 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2023 r. poz. 1370)
6. Rozporządzenie MEN z 10 lutego 2023 r. poz. 277 w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 i z 2020 r. , poz. 639 i 1008 oraz z 2022 r. poz. 658)
7. Rozporządzenie MEN z 16 marca 2022 r. w sprawie odstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U z 2022 r. poz. 609)

8. Rozporządzenie MEN z 9 lipca 2020 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t.j. Dz. U z 2020 r. poz. 1280)
9. Rozporządzenie MEN z 28 lipca 2020 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)
10. Rozporządzenie MEN z 22 sierpnia 2022 r. poz. 1769 w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli

Funkcjonowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej Nr 310 w Warszawie

1. Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ: Dyrektor szkoły, szkolny koordynator doradztwa zawodowego
2. Osoby współuczestniczące: rodzice, wychowawcy klas, nauczyciele, wychowawcy świetlicy, specjaliści, pielęgniarka szkolna, bibliotekarz, instytucje zajmujące się kształtowaniem kariery zawodowej, w tym Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 18 w Warszawie
3. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, iż:
 - Wybór zawodu jest procesem rozwojowym o stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
 - Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu,
 - Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska,
 - WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
 - WSDZ ma charakter planowych działań i koordynowany jest przez szkolnego koordynatora ds. doradztwa zawodowego.
4. Celem Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa zawodowego jest przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru szkoły ponadpodstawowej i drogi dalszego kształcenia.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- Poznają własne predyspozycje, zainteresowania,
- Rozwijają swoje umiejętności i kompetencje,
- Rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych,
- Wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty, potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń,
- Są zmotywowani do podjęcia wysiłku przy podejmowaniu decyzji w zaplanowaniu swojej przyszłości zawodowej,
- Są zmotywowani do pracy na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego,
- Posiadają informacje o zawodach,
- Znają system kształcenia oraz ofertę szkół ponadpodstawowych,
- Znają zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych i terminarz rekrutacyjny,
- Wybierają szkołę po dokonaniu analizy własnych możliwości psychofizycznych z wymaganiami szkoły,
- Znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły,
- Znają źródła informacji edukacyjnej,
- Są otwarci i przygotowani na wyzwania współczesnego świata.

Nauczyciele:

- Potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- Rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności i predyspozycje uczniów,
- Realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi, zgodnie z podstawą programową,
- Wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacje lub kierują do specjalistów,
- Włączają rodziców, przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

- Są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”,
- Znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,
- Wiedzą gdzie szukać pomoc dla swoich dzieci w trudnych sytuacjach,
- Angażują się w pracę doradcą szkoły, np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy.

5. WSDZ w ramach pracy z uczniami obejmuje:

- Poznawanie siebie,
- Autodiagnozę preferencji i zainteresowań,
- Poznawanie zawodów,
- Indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły ponadpodstawowej,
- Udzielanie informacji edukacyjnej,
- Pomoc w poszerzaniu wiedzy ogólnej i budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno – zawodowego.

6. WSDZ w ramach współpracy z nauczycielami obejmuje:

- Utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, zgodnie ze statutem szkoły,
- Realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej, a później drogi zawodowej i roli pracownika,
- Identyfikację potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej placówki.

7. WSDZ w ramach pracy wychowawcami obejmuje realizację zadań wynikających z programu wychowawczego i programu doradztwa zawodowego w formie pogadank, rozmów, zajęć lekcyjnych, warsztatów i dyskusji z uczniami. Prezentowania materiałów informacyjnych o wybranych szkołach ponadpodstawowych oraz z zakresu orientacji zawodowej, wycieczek zawodoznawczych, itp.

8. WSDZ w ramach współpracy z psychologiem szkolnym i pedagogiem, obejmuje wspomaganie wychowawców, nauczycieli, rodziców i uczniów, poprzez udostępnianie wszelkich niezbędnych materiałów typu: scenariusze lekcji, kwestionariusze, ankiety, ćwiczenia, karty zainteresowań, przygotowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego i struktury szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego oraz organizowanie spotkań ze specjalistami z PPP, reprezentantami różnych zawodów, np. rodzicami, absolwentami i in., itp.

9. WSDZ w ramach współpracy z rodzicami obejmuje:

- Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów do działań informacyjnych szkoły,
- Przedstawianie aktualnej i pełnej oferty zawodów do działań informacyjnych szkoły,
- Przedstawianie pełnej i aktualnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach, ze szczególnym uwzględnieniem szkół ponadpodstawowych znajdujących się w Śródmieściu,
- Indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne, itp.
- Gromadzenie, systematyczną aktualizację i udostępnianie informacji edukacyjno – zawodowej.

Metody i formy pracy:

Z uczniami:

- Zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości i konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej, samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową,
- Zajęcia warsztatowe doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania,
- Zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji,
- Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno – zawodowej o zawodach i o możliwościach kształcenia,
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- Informowanie o spotkaniach informacyjnych i dniach otwartych szkół ponadpodstawowych,
- Opracowanie informacji na stronie Internetowa szkoły, poświęconych zagadnieniom z doradztwa zawodowego.
- Wyjście uczniów klas 8 na targi Perspektywy – Międzynarodowy Salon Edukacyjny

- Udział w konkursie „Mój wymarzony zawód”, organizowanym przez Centrum Doradztwa Zawodowego WCIES i Biuro Edukacji
- Mocne strony – test talentów Gallupa organizowany przez WCIES
- Realizacja programu „Mój Potencjał – Moja Przyszłość”

Z rodzicami:

- Przekazanie informacji na temat doradztwa zawodowego w Warszawie,
- Przekazanie informacji o możliwościach indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie PPP nr 18,
- Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno – zawodowych o zawodach i o możliwościach kształcenia i zatrudnienia,
- Spotkanie z rodzicami klas 8 „Procedura rekrutacji do szkół ponadpodstawowych”
- Realizacja programu „Mój Potencjał – Moja Przyszłość”

Z nauczycielami:

- Śledzenie losów zawodowych absolwentów,
- Organizowanie dni otwartej szkoły (oferta edukacyjna placówki, jej promocja),
- Stworzenie wspólnie z uczniami informacji poświęconych zagadnieniom planowania kariery i pracy zawodowej.

Działalność szkolnego koordynatora ds. doradztwa zawodowego

Zadania szkolnego koordynatora ds. doradztwa zawodowego:

- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych,
- Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom,
- Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej,
- Kierowanie w sprawach trudnych do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno – pedagogicznych,
- Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły,

- Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo – informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami, itp.,
- Systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji,
- Wzbogacanie warsztatu pracy oraz udostępnianiu go osobom zainteresowanym,
- Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego.

Plan realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym w danym roku szkolnym

Szkoła opracowuje WSDZ na cały cykl kształcenia w szkole podstawowej. Dla usprawnienia realizacji zapisów WSDZ proponuje się przygotowanie rocznego planu realizacji działań doradczych.

W rocznym planie znajdują się następujące elementy:

- Rodzaj działania/tematyka zajęć,
- Metody i formy realizacji,
- Odbiorcy,
- Realizatorzy i sojusznicy,
- Terminy,
- Uwagi do realizacji/komentarze.

Roczny plan może zostać opracowany przez:

- Zespół ds. doradztwa zawodowego,
- Doradcę zawodowego we współpracy z przedstawicielami komisji przedmiotowych,
- Radę pedagogiczną.

Spodziewane efekty z działalności WSDZ

1. Uczniowie lepiej poznają siebie, swoje mocne i słabe strony, cechy psychiczne, osobowość, temperament, swoje predyspozycje, niezbędne do wykonywania określonych czynności.

2. Uczniowie zdobędą wiedzę dotyczącą umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
3. Uczniowie zdobędą umiejętność efektywnego komunikowania się z rówieśnikami i osobami dorosłymi.
4. Uczniowie zdobędą wiedzę na temat różnych zawodów oraz predyspozycji niezbędnych do wykonywania danego zawodu.
5. Uczniowie będą lepiej podejmować decyzje o dalszym kształceniu.
6. Uczniowie będą lepiej dokonywać selekcji informacji związanych z rynkiem pracy.
7. Uczniowie zdobędą wiedzę o systemie szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego, zapoznają się z informacjami o zasadach rekrutacji do poszczególnych szkół i uczelni.
8. Rodzice i nauczyciele uzyskają pomoc i wsparcie w zakresie wiedzy zawodoznawczej.

Monitoring i ewaluacja WSDZ

Monitoring i ewaluacja stanowiąc będą:

- Analizę dokumentów szkolnych: elektronicznego dziennika Librus, szkolnego i programu wychowawczo – profilaktycznego,
- Obserwację zajęć, strony internetowej szkoły, strony internetowej: ORE, Biura Edukacji, Wydziału Oświaty i Funduszy Europejskich Dzielnicy Ursynów, WCIESu
- Przeglądanie stron Internetowych związanych z tematyką doradztwa zawodowego

Realizacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego powinna opierać się na monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych działań. Kontrola powinna być dokonywana celem usprawniania i ulepszania realizowanych zadań lub wytycznych nowych form pracy.

Ewaluacja pozwala również obserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji można dokonywać aktualizacji działań doradczych, odkrywać aktualne potrzeby i oczekiwania, co pozwala na długoterminowe planowanie działań.

Podstawowe pojęcia z zakresu doradztwa zawodowego

ORIENTACJA ZAWODOWA – to działania wychowawcze szkoły, rodziców i innych osób, grup i instytucji, mające na celu przygotowanie uczniów w klasach I – III, IV – VI do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły.

DORADZTWO ZAWODOWE – to uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII – VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

DORADCA ZAWODOWY – to osoba, która udziela pomoc w formie indywidualnych i grupowych porad zawodowych dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy, jak i możliwości systemu edukacyjnego. Doradca współpracuje z rodzicami, nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów, wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.

ZAWÓD – to wewnętrznie spójny system czynności, wymagający określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób i systematycznie, który stanowi podstawę utrzymania i zapewnia pozycję w społeczeństwie i strukturę zawodową.

INFORMACJA ZAWODOWA – to zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych, związany również z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowania decyzji.

INFORMACJA EDUKACYJNA – to zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem.

UCZEŃ – to dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej).

WEWNĄTRZ SZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO – to ogół działań podejmowanych przez szkołę, w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.

Przydatne linki

<https://doradztwo.ore.edu.pl/przydatne-linki/>

<https://doradztwo.ore.edu.pl/informator-o-zawodach-szkolnictwa-branzowego/>

Filmy :<http://www.abc.tvp.pl/19256593/kulisy-czyli-blekitek-poznajemy-zawody>

https://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

<http://www.scholaris.pl/zasob/103923>

<https://mapakarier.org/>

<https://wcies.edu.pl>

<http://perspektywy.pl/portal/>

<https://um.warszawa.pl/waw/wcies/>

<https://edukacja.um.warszawa.pl/>

<http://pbw.waw.pl/>

<https://pistacja.tv/>

<https://barometrzwodow.pl/>